

Bruselj, 1. december 2022
(OR. en)

15441/22

COMPET 969
TOUR 78

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Datum:	1. december 2022
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	14683/22 + COR1
Zadeva:	Evropska agenda za turizem 2030 – sklepi Sveta (sprejeti 1. decembra 2022)

V prilogi vam pošiljamo Sklepe Sveta o Evropski agendi za turizem 2030, ki jih je Svet sprejel na 3914. seji 1. decembra 2022.

Sklepi Sveta o Evropski agendi za turizem 2030

SVET EVROPSKE UNIJE –

1. OB UPOŠTEVANJU členov 195 in 6 Pogodbe o delovanju Evropske unije v zvezi s podpiranjem, usklajevanjem in dopolnjevanjem ukrepov držav članic na področju turizma s strani EU, ter ob ustreznem upoštevanju zadevnih področij pristojnosti držav članic in Unije ter načel subsidiarnosti in sorazmernosti;
2. OB OPOZARJANJU NA:
 - svoje sklepe „Konkurenčnost turističnega sektorja kot gonilo trajnostne rasti, ustvarjanja delovnih mest in socialne kohezije v EU v prihodnjem desetletju“ z dne 27. maja 2019¹;
 - svoje sklepe „Turizem v Evropi za naslednje desetletje: trajnosten, odporen, digitalen, globalen in socialen“ z dne 27. maja 2021 ², v katerih je Komisijo in države članice pozval, naj v sodelovanju z ustreznimi deležniki zasnujejo evropsko agendo za turizem 2030–2050;
 - svoje Sklepe o Posebnem poročilu Evropskega računskega sodišča št. 27/2021: Podpora EU turizmu: potrebna sta nova strateška usmeritev in boljši pristop k financiranju z dne 3. marca 2022³;

¹ 9707/19.

² 8881/21.

³ 6829/22.

3. POUDARJA svojo odločenost, da bo spodbujal trajnostni turizem ob upoštevanju vseh ključnih razsežnosti gospodarske, okoljske, kulturne in socialne trajnostnosti, v odziv na – med drugimi dejavniki – podnebne spremembe in izgubo biotske raznovrstnosti, v skladu z agendo Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030, in svojo zavezo, da bo podpiral takšen turizem, ki ustvarja trajnostna delovna mesta ter spodbuja lokalno kulturo, proizvode in storitve;
4. PRIZNAVA, da turizem pomembno prispeva h gospodarskemu razvoju po vsej Evropi in lahko prispeva k doseganju ciljev različnih politik EU ter nacionalnih, regionalnih in lokalnih politik, in sicer zaradi svoje medsektorske gospodarske in socialne razsežnosti ter velikega deleža mikro, malih in srednjih podjetij, ki delujejo neposredno ali posredno v turistični vrednostni verigi; SE ZAVEDA, da različna področja politik EU, kot so prevoz, zaposlovanje ali varstvo potrošnikov, pogosto vplivajo na turistični ekosistem, saj je medsektorske narave;
5. POZDRAVLJA izid procesa soustvarjanja z državami članicami in deležniki pod vodstvom Komisije iz „Poti prehoda v turizmu“⁴ v smislu nadaljnjega ukrepanje na podlagi sporočila Komisije „Posodobitev nove industrijske strategije iz leta 2020: močnejši enotni trg za okrevanje Evrope“⁵, ki je bilo v pomoč pri opredelitvi možnih tem, ukrepov, ključnih akterjev, pogojev in ciljev za zeleni in digitalni prehod turizma na ekosistem, ki bo odpornejši;
6. PRIZNAVA delo, ki so ga opravili Komisija, države članice in deležniki, da bi v soustvarjalnem procesu, zaobjetem v teh sklepih, oblikovali podlago za evropsko agendo za turizem 2030; v zvezi s tem PRIZNAVA, da je proces soustvarjanja iz „Poti prehoda v turizmu“ dobro izhodišče za krepitev sodelovanja med turističnimi deležniki, Komisijo in državami članicami;

⁴ 10089/21.

⁵ 8553/21.

7. POUDARJA pomen spodbujanja turističnega ekosistema, ki bo trajnosten, inovativen in odporen, saj:
- je EU ena vrhunskih destinacij tako za mednarodne obiskovalce kot njeno lastno prebivalstvo;
 - je leta 2019, pred pandemijo COVID-19, turistični ekosistem EU predstavljal 12,9 % bruto dodane vrednosti EU in 15,8 % delovnih mest;
 - so se prihodki nekaterih podsektorjev zaradi pandemije zmanjšali tudi do 80 % neto vrednosti, leta 2020 pa je bilo v turističnem ekosistemu prizadetih že približno 11 milijonov delovnih mest v EU;
 - turistični ekosistem sestavlja več gospodarskih sektorjev, ki imajo svoje posebne sektorske pristope, mikro, mala in srednja podjetja pa so v njem zastopana več kot 99-odstotno;

Posledice nedavnih kriz za turizem

8. POUDARJA, da je imela pandemija COVID-19 še posebej uničujoče posledice za turistični ekosistem in je povzročila znatne izgube prihodkov, delovnih mest in osebja;
9. POUDARJA, da je ponovno odprtje in ponovni zagon turističnega ekosistema priložnost, da se faza okrevanja po pandemiji COVID-19 izkoristi za zeleno in digitalno preobrazbo v smeri turističnega ekosistema, ki bo odpornejši;
10. OBSOJA neizzvano in neupravičeno vojaško agresijo Rusije proti Ukrajini ter OBŽALUJE njene gospodarske, politične in humanitarne posledice, vključno z negativnimi posledicami za, med drugimi sektorji, turizem, zlasti v državah blizu Ukrajine;
11. PRIZNAVA, da turistični ekosistem kljub nadaljujoči se negotovosti izkazuje solidarnost z begunci in begunkami iz Ukrajine, na primer z zagotavljanjem začasne nastanitve za premeščene državljane in državljanke, s podpiranjem njihovega vključevanja in, kjer je to mogoče, z zagotavljanjem zaposlitvenih možnosti;

12. JE ZASKRBLJEN, da visoka inflacija, naraščajoče cene energentov in živil, motnje v dobavnih verigah in negotovost, povezana z vojaško agresijo proti Ukrajini, močno obremenjujejo zagotavljanje in cenovno dostopnost potovalnih in gostinskih storitev;
13. OPOZARJA, da omejitve pri potovanjih resno vplivajo na delovanje in cene prevoza potnikov v vseh državah članicah, med drugim tudi na lete in križarjenja;

Vizija prihodnosti

14. POUDARJA, da se turistični ekosistem sooča s povsem novo situacijo, ki se hitro spreminja in pretresa njegove ustaljene poslovne modele;
15. POUDARJA, da je treba v razmerjih med gostitelji, spletnimi platformami in javnimi organi poskrbeti za večjo preglednost, da bodo o kratkoročnih najemih nastanitev na voljo zanesljivi podatki; POUDARJA, kako pomembna sta zbiranje in izmenjava podatkov v segmentu kratkoročnih najemov, saj je to v pomoč pri zagotavljanju pogojev za uravnoteženost turističnega ekosistema; SE v tem kontekstu SEZNANJA s predlogom Komisije o skupnem regulativnem okviru za kratkoročne najeme nastanitev;
16. POUDARJA, da morata digitalni in zeleni prehod v turističnem ekosistemu ob spoštovanju načel subsidiarnosti in sorazmernosti temeljiti na sodelovanju med deležniki iz različnih sektorjev ter javnimi in zasebnimi akterji z ravni EU ter nacionalne, regionalne in lokalni ravni;
17. UPOŠTEVA, da sta pandemija COVID-19 in energetska kriza le še pripomogli k priznavanju trajnostnih ciljev tako med državljani in državljankami EU kot po svetu, ter POZIVA Komisijo, države članice in turistične deležnike, naj izkoristijo voljo številnih Evropejcev in Evropejk, da spremenijo potovalne in turistične navade ter postanejo bolj trajnostni in odgovorni;

18. OPOZARJA, da so se številna podjetja v izjemnih okoliščinah izkazala za sposobna hitrega prilagajanja in uvajanja inovacij, kar zadeva njihove storitve in produkte, vire ter ciljne trge; MENI, da je dodatno izboljšanje spretnosti delovne sile ter prožnosti poslovanja lahko instrument za doseganje turističnega ekosistema, ki bo odpornejši in trajnostnejši;
19. OPOZARJA, da je notranji in čezmejni turizem ter turizem znotraj EU pomemben za krepitev odpornosti destinacij, podjetij in storitev;
20. POZIVA države članice, naj:
 - a) izmenjujejo znanje in najboljše prakse v zvezi z razvojem in izvajanjem turističnih strategij na različnih ravneh upravljanja, ob upoštevanju gospodarske, okoljske, kulturne in socialne trajnosti turizma ter vključevanju vidika tako obiskovalcev kot lokalnega prebivalstva, organizirajo dejavnosti ozaveščanja o temah, kot so koristi zelene in digitalne preobrazbe, povpraševanje po trajnostni ponudbi, nove potrebe po spretnostih ter eksperimentiranje v turizmu, ter poskrbijo za varstvo lokalne kulture, vključno z materialno in nematerialno kulturno dediščino;
 - b) pomagajo krepiti odpornost turističnega ekosistema v vseh sektorjih ter med različnimi javnimi in zasebnimi akterji;
 - c) prispevajo k zelenemu prehodu turističnega ekosistema v zvezi s:
 - i. prevozom, na primer s podpiranjem razogljičenja mobilnosti z inovacijami, novimi in prebojnimi tehnologijami, razvojem multimodalnega prevoza in s povečanjem privlačnosti trajnostnih načinov prevoza potnikov, s posebno pozornostjo do potreb obrobni območij, manj dostopnih območij, otokov in najbolj oddaljenih regij, pa tudi s spodbujanjem različnih vrst aktivne mobilnosti, kakršna sta kolesarjenje in pohodništvo, ter s spodbujanjem k daljšim bivanjem;

- ii. bolj krožnimi in trajnostnimi dejavnostmi turističnih subjektov v celotnem ekosistemu, vključno z znamenitostmi, gostinskimi storitvami, potovalnimi agencijami in organizatorji potovanj;
 - iii. uporabo ustreznih meril za zelena javna naročila pri naročanju storitev, povezanih s turizmom, kot so dogodki, gostinstvo in potovanja;
 - iv. ustvarjanjem pogojev in spodbud za izboljšanje krožnosti turističnih storitev v skladu z vseevropskimi in nacionalnimi cilji za živilske odpadke in ločevanje odpadkov, vključno z zmanjšanjem uporabe plastičnih proizvodov za enkratno uporabo;
 - v. podpiranjem trajnostnega turizma, kar zadeva gospodarjenje z vodo, energetska učinkovitost, sanitarne zmogljivosti in zaščito biotske raznovrstnosti;
- d) pospešijo digitalni prehod v turizmu ter podpirajo turistično industrijo in trajnostno upravljanje destinacij, predvsem z:
- i. izboljšanjem razpoložljivosti celovitih spletnih informacij o turistični ponudbi ter o temah, ko so trajnostnost, dostopnost in ciljne stranke;
 - ii. prizadevanji, v sodelovanju s Komisijo in v skladu s pristojnostmi držav članic, za digitalizacijo potnih listih, če je ustrezno, izvedljivo in upravičeno z uporabo digitalnih orodij, kot je obstoječi okvir digitalnega COVID potrdila EU⁶;
 - iii. podpiranjem zmogljivosti in digitalnih spretnosti turističnih MSP za zagotavljanje inovativnih turističnih proizvodov in storitev ter učinkovito komuniciranje s strankami;
 - iv. zagotavljanjem podatkov, ki jih Komisija potrebuje za potovalne informacije, med drugim na platformi Re-open EU;

⁶ Uredba (EU) 2021/953.

- e) podpirajo razvoj in uvajanje inovacij v turističnem sektorju, raziskovalne in inovacijske projekte ter večdisciplinarna prizadevanja za razvoj modelov in prenosljivih praks za trajnostni turizem;
- f) si prizadevajo za večjo razpoložljivost statističnih podatkov in interoperabilno izmenjavo podatkov na vseh ravneh, relevantnih za turistični ekosistem;
- g) podpirajo razvoj kakovostnega izobraževanja in spretnosti, ki jih potrebuje delovna sila v turizmu, in pri tem upoštevajo načelo subsidiarnosti ter si prizadevajo za pravičnost, enakost in socialno vključenost na delovnih mestih v turizmu, pri tem pa pozornost posvečajo predvsem privlačnosti kakovostnih zaposlitev v turističnem sektorju in posebnim potrebam sezonskih delavcev;
- h) spodbujajo dostopnost turističnih storitev za vse skupine s specifičnimi potrebami;
- i) kar zadeva solidarnost in odgovoren turizem, v svojih politikah upoštevajo učinek, ki ga ima turizem na kakovost življenja lokalnih skupnosti;
- j) spodbujajo prehod v turističnem ekosistemu z različnimi načini podpore, med drugim pametno rabo finančnih sredstev EU iz obstoječih programov in načrtov, sprejetih v mejah veljavnega proračuna EU, v skladu z nacionalnimi strategijami za turizem in Evropsko agendo za turizem 2030;
- k) začnejo izvajati Evropsko agendo za turizem 2030, kot je določena v teh sklepih.

21. POZIVA Komisijo, naj:

- a) začne skupaj z državami članicami, destinacijami in drugimi deležniki iz turizma izvajati Evropsko agendo za turizem 2030, zlasti s
 - i. soizvajanjem v okviru „Poti prehoda v turizmu“;

- ii. spodbujanjem medsektorskega sodelovanja na ustreznih področjih politike EU (npr. promet, regionalna politika, okolje, varstvo potrošnikov, kultura in, če je ustrezno, zdravje), da bi ustvarili okolje skladnih in ugodnih politik za turizem;
 - iii. razvojem in spodbujanjem, v sodelovanju z vsemi ustreznimi nacionalnimi in lokalnimi deležniki, modelov upravljanja, pri katerih se s spodbujanjem izmenjave znanj in najboljših praks zagotavlja trajnostno in raznoliko upravljanje destinacij, ter
 - iv. vzpostavitev platform za študij, razvoj znanja, zbiranje in izmenjavo najboljših praks, na katerih bodo na voljo informacije o obstoječih skupnostih, mrežah, tekočih projektih in njihovih rezultatih, tematskih dogodkih, usposabljanjih in možnostih za financiranje itd.;
- b) zagotavlja uporabniku prijazne in redno posodobljene potovalne informacije v izjemnih razmerah, tudi prek platforme Re-open EU;
 - c) pregleda regulativni okvir za pravice potnikov in paketna potovanja, da bi zagotovili njegovo odpornost na obsežne motnje potovanj, preuči pa naj tudi tveganja likvidnostne krize;
 - d) uvede in po potrebi nadalje razvija turistično preglednico EU za lažje spremljanje okoljskih, digitalnih in socialno-ekonomskih vidikov turizma;
 - e) podpira dialog in sodelovanje med javnimi organi in zasebnimi deležniki na področju turizma v EU na vseh ravneh;
 - f) podpira digitalizacijo MSP z zbiranjem in izmenjavo najboljših praks o digitalnih orodjih in praksah za turizem;

- g) z rednim posodabljanjem vodnika o finančnih sredstvih EU za turizem in na druge načine opredeli ustrezne možnosti financiranja za države članice in deležnike iz obstoječega proračuna EU in drugih virov, da bi lahko izpolnjevali cilje iz te agende;
- h) podpira dejavnosti ozaveščanja državljanov in državljanek ter deležnikov v turizmu o koristih zelene in digitalne preobrazbe, povpraševanja potrošnikov po trajnostnih ponudbah, razvoju novih spretnosti, inovativnih pilotnih projektov v turizmu ter oblikuje in preskusi uporabo metodologij okoljskega odtisa za turistični ekosistem;
- i) podpira programe za krepitev zmogljivosti in različne načine pomoči za MSP pri uporabi okolju prijaznih praks in shem;
- j) skupaj z državami članicami in v sodelovanju z akterji iz evropskega statističnega sistema zagotovi, da so na voljo konsolidirani statistični podatki o turizmu, ki zajemajo elemente in kazalnike o gospodarski, socialni, kulturni in okoljski trajnostnosti;
- k) podpira države članice in deležnike v turizmu pri izvajanju interoperabilnih praks izmenjave podatkov;
- l) podpira države članice in ustrezne deležnike v turizmu s svojim strokovnim znanjem in izkušnjami ter na podlagi povratnih informacij, ki jih vsako leto zagotovijo strokovnjaki iz držav članic v Svetovalnem odboru za turizem, spremlja ukrepe, ki podpirajo Evropsko agendo za turizem 2030 v okviru poti prehoda v turizmu;
- m) spremlja izvajanje Evropske agende za turizem 2030 in vsaj vsaka tri leta poroča Svetu.

22. POZIVA deležnike v turizmu, naj

- a) začnejo izvajati Evropsko agendo za turizem 2030 v sodelovanju s Komisijo in državami članicami, ozaveščajo svoje partnerje in stranke ter s strokovnim znanjem in izkušnjami prispevajo k soizvajanju prehoda v turizmu, hkrati pa širijo znanje in dosežene rezultate;
 - b) se, če je ustrezno, s prostovoljnimi konkretnimi prispevki zavežejo, da bodo izvajali ukrepe v okviru poti prehoda v turizmu ter tako podprli večletni delovni načrt EU za Evropsko agendo za turizem 2030 iz priloge.
-

Priloga: Večletni delovni načrt EU za Evropsko agendo za turizem 2030

V tem večletnem delovnem načrtu EU za Evropsko agendo za turizem 2030 so opisani prostovoljni konkretni ukrepi, ki naj bi jih države članice, ustrezni javni organi, Komisija in drugi deležniki v turističnem ekosistemu sprejeli in spodbujali v skladu z načelom subsidiarnosti in v okviru svojih pristojnosti. Napredek, dosežen na petih prednostih področjih agende, bi bilo treba spremljati na podlagi predlaganih ukrepov in rezultatov. Če ni drugače določeno, je ciljni datum za rezultate določen glede na obseg in časovnico Evropske agende za turizem 2030.

Prednostno področje: Omogočiten okvir politike in upravljanje

Ključno vprašanje	Cilji in naloge	Ukrepi in odgovornosti	Rezultat / ciljni datum
Pravični ukrepi za kratkoročne najeme	Pregleden trg EU za kratkoročne najeme, ki spodbuja konkurenco in varstvo potrošnikov, ustvarja priložnosti in prispeva k trajnostnemu turizmu.	Države članice in Komisija naj okrepijo okvir EU za kratkoročne najeme, da bi izboljšale preglednost, ga naredile bolj pravičnega in izboljšale dostop do trga. Države članice naj podpirajo regionalne in lokalne oblasti.	Skupni okvir na ravni EU za kratkoročne najeme.
Statistični podatki in kazalniki za turizem	Izboljšanje razpoložljivosti in obsega statističnih podatkov o turizmu, da se upoštevajo gospodarski, socialni, kulturni in okoljski učinki turizma. Izboljšanje dostopa do zasebnih podatkov in podatkov na ravni destinacij za pripravo uradne statistike turizma ob upoštevanju predpisov o varstvu podatkov in legitimnih poslovnih interesov.	Akterji evropskega statističnega sistema naj pregledajo harmonizirana pravila o zbiranju statističnih podatkov o turizmu. Turistični sektor, regionalni in lokalni organi ter organizacije za upravljanje destinacij naj preučijo možnost razvoja mehanizmov za zbiranje in izmenjavo podatkov, ki bi lahko koristili tudi agregaciji uradnih statističnih podatkov o turizmu. Komisija naj uvede turistično preglednico EU za lažje spremljanje okoljskih, digitalnih in socialno-ekonomskih vidikov turizma.	Revidiran okvir EU za statistiko turizma, ki vključuje kazalnike gospodarskih, okoljskih in socialnih učinkov turizma do leta 2030. Preglednica turizma EU, v kateri so objavljeni kazalniki za zeleni in digitalni prehod ter socialno-ekonomsko odpornost na nacionalni, regionalni in lokalni ravni.

Razvoj ali posodobitev celovitih strategij za turizem	Strateški pristop k turizmu na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, da se upošteva gospodarska, okoljska, kulturna in socialna trajnostnost turizma.	Komisijo in države članice naj olajšajo izmenjavo znanja in najboljših praks.	Izmenjava najboljših praks. Države članice ali njihove ključne turistične regije naj do leta 2025 pripravijo primere celovitih turističnih strategij.
Sodelovalno upravljanje destinacij na podlagi podatkov	Razširitev področja delovanja organizacij za upravljanje turističnih destinacij na sodelovalno odločanje na podlagi podatkov, pri katerem so udeleženi vsi deležniki, vključno z lokalnimi prebivalci.	Komisija naj zagotovi nagrade za pametno in trajnostno upravljanje destinacij. Komisija in države članice naj podpirajo destinacije pri razvoju njihovih modelov lokalnega upravljanja.	Nagrade za destinacije. Študija Komisije o modelih upravljanja organizacij za upravljanje destinacij v EU; izkustvena skupnost in nabor orodij za upravljanje destinacij do leta 2023.

Prednostno področje: zeleni prehod

Ključno vprašanje	Cilji in naloge	Ukrepi in odgovornosti	Rezultat / ciljni datum
Izboljšanje krožnosti turističnih storitev	Zmanjšanje okoljskega odtisa turističnih storitev (živilski/splošni odpadki, gospodarjenje z vodo / energetska učinkovitost in onesnaževanje).	Komisija in države članice naj zagotavljajo podporo turističnim storitvam za zmanjšanje njihovega okoljskega odtisa v skladu s cilji EU ter podpirajo izboljšanje ravnanja z odpadki in gospodarjenja z vodo ter sanitarnih zmogljivosti.	Turistične organizacije/organizacije, ki se ukvarjajo s hotelirstvom in gostinstvom morajo zmanjšati količino odpadkov v skladu z Direktivo o odpadkih 2008/98/ES.
Podpora zelenemu prehodu turističnih podjetij in MSP	Spodbujanje turističnih podjetij k prehodu na okolju prijaznejše prakse s povečanjem povpraševanja javnih akterjev po zelenih storitvah in spodbujanjem shem, ki podpirajo ocenjevanje, sledenje in zmanjševanje okoljskega odtisa. Zagotavljanje podpore MSP pri uporabi okolju prijaznih praks, da bi zagotovili, da to ne bo postala ovira za trgovino.	Komisija in države članice naj pri naročanju storitev, povezanih s turizmom (dogodki, hotelirstvo in gostinstvo, potovanja) po potrebi uporabljajo ustrezna merila za zelena javna naročila. Komisija, države članice in druge ustrezne ravni javnih organov naj zagotavljajo podporo MSP pri uporabi okolju prijaznih praks in sistemov, kot so EMAS, znak EU za okolje, drugi znaki za okolje EN ISO 14024 tipa I ali enakovredni prostovoljni znaki, ki jih preverijo tretje strani.	Pogostejša uporaba ustreznih meril za zelena javna naročila pri nakupu storitev turističnega ekosistema; večje število turističnih organizacij, registriranih v sistemu EMAS; večje število turističnih storitev ali nastanitev z znakom EU za okolje, ki so jim bili podeljeni drugi znaki za okolje EN ISO 14024 tipa I ali enakovredne prostovoljne oznake.
Raziskovalni in inovacijski projekti ter pilotni projekti na področju krožnega in trajnostnega turizma	Podpiranje javno-zasebnega sodelovanja pri raziskovalnih in inovacijskih projektih ter pilotnih projektih, v okviru katerih se razvijajo modeli in prenosljive prakse za trajnostni turizem.	Komisija in države članice naj podpirajo razvoj modelov in prenosljivih praks za trajnostni turizem; organizacije za upravljanje destinacij in ustrezne ravni javnih organov naj podpirajo vzpostavljanje obsežnih pilotnih projektov za trajnostni turizem po vsej EU, tudi na otokih in v najbolj oddaljenih regijah.	Potrjeni in prenosljivi krožni in trajnostni turistični modeli; dobre prakse v zvezi s pilotnimi projekti za destinacije s celostnimi krožnimi modeli.

Prednostno področje: digitalni prehod

Ključno vprašanje	Cilji in naloge	Ukrepi in odgovornosti	Rezultat / ciljni datum
Digitalizacija turističnih MSP	Učinkovita uporaba digitalnih orodij s strani turističnih MSP in mikropodjetij za upravljanje virov, notranje delovne procese, zagotavljanje storitev, trženje, komunikacijo s strankami in dobavnimi verigami ter razvoj novih storitev.	Komisija, države članice, drugi ustrezni javni organi in organizacije za upravljanje destinacij naj ozaveščajo turistične MSP o koristih digitalizacije ter podpirajo turistične MSP in zagonska podjetja s programi digitalizacije; Komisija naj zbira in izmenjuje najboljše prakse o digitalnih orodjih in praksah za turizem.	V skladu s cilji, določenimi v okviru digitalnega kompasa, bi morala turistična MSP do leta 2030 doseči osnovno raven digitalne intenzivnosti; Komisija bo do leta 2023 objavila zbirko z možnostjo iskanja o prenosljivih digitalnih orodjih in praksah za turizem; Evropska podjetniška mreža naj zagotavlja svetovalne storitve za podporo turističnim MSP.
Izmenjava javnih podatkov zaradi spodbujanja inovativnih turističnih storitev	Spodbujanje izmenjave podatkov, pomembnih za turizem, in sodelovanje pri njej, da bi podpirali inovativne storitve.	Nacionalni, regionalni in lokalni organi ter organizacije za upravljanje destinacij naj objavljajo odprte nabore podatkov, ki so pomembni za turistične storitve – podatke o javnem prevozu, muzejskih zbirkah in obiskovalcih itd.	Primeri odprtih javnih naborov podatkov v pomembnih turističnih regijah do leta 2025, ki se lahko uporabijo pri razvoju storitev, povezanih s turizmom.
Raziskovalni in inovacijski projekti ter pilotni projekti na področju digitalnih orodij in storitev v turizmu	Podpiranje javno-zasebnega sodelovanja pri raziskovalnih in inovacijskih projektih in pilotnih projektih, v okviru katerih se razvija inovativna in trajnostna uporaba digitalnih orodij in praks v turizmu.	Komisija, države članice in drugi ustrezni javni organi naj podpirajo razvoj na podatkih temelječega trajnostnega upravljanja destinacij. Komisija in države članice naj podpirajo inovativne turistične storitve z uporabo naprednih tehnologij (virtualna/razširjena resničnost, umetna inteligenca) ter digitalne in digitalizirane kulturne dediščine.	Dobre prakse za spremljanje sprejemnih zmogljivosti in dobrega počutja lokalnih prebivalcev do leta 2025; primeri inovativnih storitev in partnerstev za zagotavljanje turističnih izkušenj z virtualno, razširjeno in nadgrajeno resničnostjo, velepodatkov in umetno inteligenco do leta 2025.

Prednostno področje: odpornost in vključevanje

Ključno vprašanje	Cilji in naloge	Ukrepi in odgovornosti	Rezultat / ciljni datum
Dostopnost turističnih storitev	Krepitev socialne in ekonomske vključenosti ob upoštevanju starejših, oseb z invalidnostmi in drugih skupin s posebnimi potrebami.	Komisija, države članice in drugi ustrezni javni organi in organizacije za upravljanje destinacij naj ozaveščajo o pomenu dostopnosti v turizmu, da bi izboljšali dostopnost in ustvarili ugodne pogoje za dostopne turistične storitve.	Večja ponudba dostopnih turističnih storitev.
Odporne turistične storitve in destinacije v EU	Izboljšanje odpornosti turističnih storitev in destinacij EU, da bi lahko zagotavljali storitve raznolikemu občinstvu v vseh letnih časih in na različnih lokacijah.	Komisija, države članice in drugi ustrezni javni organi naj zagotavljajo različne oblike podpore za pomoč destinacijam, podjetjem in zagonskim podjetjem pri diverzifikaciji turističnih storitev, zlasti v različnih sezonah in na različnih lokacijah.	Odpornejše storitve in destinacije, ki so bolj odporne v krizah.
Trajnostne inovacije na področju turističnih storitev	Promoviranje EU kot destinacije, ki ustreza spreminjajočim se potrebam turizma, hkrati pa ohranja dobrobit prebivalstva in njihovo okolje.	Komisija, države članice in drugi ustrezni javni organi naj zagotavljajo različne oblike podpore za pomoč podjetjem, zagonskim podjetjem in lokalnim skupnostim pri inovacijah s trajnostnimi in odpornimi turističnimi storitvami s pozitivnim neto učinkom za prebivalstvo in lokalne načine življenja.	Inovativne turistične storitve za zadovoljitev novih vrst turističnega povpraševanja ob upoštevanju dolgoročnih potreb prebivalstva glede trajnosti in okolja.

Prednostno področje: Znanja in spretnosti ter podpora prehodu

Ključno vprašanje	Cilji in naloge	Ukrepi in odgovornosti	Rezultat / ciljni datum
Ozaveščanje o potrebah in priložnostih za dvojni prehod v turizmu	Ozaveščanje o spremembah v turističnem povpraševanju, priložnostih, ki jih dvojni prehod ponuja akterjem v turizmu, pa tudi znanjih in spretnostih ter pristopih, ki prispevajo k večji odpornosti.	Komisija, države članice in drugi ustrezni javni organi in organizacije za upravljanje destinacij naj organizirajo dejavnosti ozaveščanja deležnikov v turizmu ter podpirajo mreženje in izmenjavo najboljših praks z nagrajevanjem mest v EU na področju pametnega turizma, kulture in dediščine, trajnosti, inovacij in dostopnosti.	Razširjanje turističnega prehoda v letu 2022; ozaveščanje o digitalnem in zelenem prehodu ter odpornost, izmenjava najboljših praks in promocija dogodkov.
Pakt za znanja in spretnosti v turizmu	Zadoščanje potrebam po znanjih in spretnostih v turističnem ekosistemu z izvajanjem in razširitvijo sodelovanja v paktu za znanja in spretnosti v turizmu, da bi dejavno spodbujali razvoj znanj in spretnosti ter zagotovili priložnosti za usposabljanje za delovno silo, brezposelne ter mala in srednja podjetja.	Komisija, države članice in drugi ustrezni javni organi naj olajšujejo in podpirajo vzpostavljanje nacionalnih, regionalnih in lokalnih partnerstev za znanja in spretnosti, če je to izvedljivo in v skladu z obstoječim okvirom; Komisija naj spodbuja angažiranost turističnih podjetij, ponudnikov izobraževanja, sindikatov in drugih organizacij, da se bodo zavezali k uresničevanju skupno dogovorjenih ciljev usposabljanja za svojo delovno silo v skladu z načelom subsidiarnosti; države članice naj podpirajo partnerstva za znanja in spretnosti, da bi vzpostavili hitre tečaje usposabljanja, programe vajeništva in kombinirane modele za brezposelne in iskalce zaposlitve.	V pomembnih turističnih regijah bodo do leta 2024 vzpostavljena regionalna in lokalna partnerstva za znanja in spretnosti. Do leta 2030 se bo znaten del delovne sile na področju turizma udeležil usposabljanja v skladu s cilji pakta za znanja in spretnosti v turizmu.
Integrirana podpora platforma za deležnike v turizmu	Pomoč deležnikom v turizmu pri iskanju ustreznih in pravočasnih informacij, financiranja in podpore ter povezav s kolegi in strokovnjaki.	Komisija naj vzpostavi platformo za podporo deležnikom, da bi olajšali izmenjavo informacij, dostop do virov ter sodelovanje med turističnimi sektorji in med akterji. Države članice ter drugi ustrezni javni organi in organizacije za upravljanje destinacij naj obveščajo svoje deležnike in izmenjujejo relevantne informacije o rezultatih, dogodkih in virih za evropsko občinstvo prek platforme in drugih informacijskih kanalov.	Platforma za podporo deležnikom z redno izmenjavo informacij, skupno razvitimi vsebinami in dejavnostmi skupnosti naj bi začela delovati do leta 2023.

